

GDK-1007

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

December - 2015

CC-101 : Sanskrit

(१) महाभारते सभापर्व (२) व्याकरणम्

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनाभांथी गभे ते चार श्लोकी अनुवाद सहित सभजावो : १४

(१) विपत्तिष्वव्यथो, दक्षो, नित्यमुत्थानवान्तरः ।

अप्रमत्तो विनीतात्मा नित्यं भद्राणि पश्यति ॥ ५०-८

(२) असंतोषः श्रियो मूलं, तस्मात्तं कामयाम्यहम् ।

समुच्छ्रये यो यतते स राजन्यरमो नयी ॥ ५०-१८

(३) अनर्थमर्थं मन्यसे राजपुत्र संग्रन्थनं कलहस्यातिधोरम् ।

तद्वै प्रवृत्तं तु यथाकथंचिद्विमोक्षयैश्चाप्यसिसायकांश्च ॥ ५१-११

(४) नाभिनन्दामि नृपते प्रैषमेतं, मैवं कृथाः, कुलनाशादिबभेमि ।

पुत्रैरभिनेनैः कलहस्ते ध्रुवं स्यादेतच्छङ्के दूतकृते नरेन्द्र । ५१-२४

(५) दैवं प्रज्ञां तु मुष्णाति तेजश्चक्षुखिपतत् ।

धातुश्च वशमन्वेति पाशैखि नरः सितः ॥ ५२-१८

(६) यद्वै पुरा जातमात्रो रुराव गौमायुवद्विस्वरं पापचेताः ।

दुर्योधनो भारतनां कुलध्नः सोऽयं युक्तो भविता कालहेतुः ॥

५५-२

- (૭) જાતં જાતં પાણ્ડવેભ્યઃ પુષ્પમાદત્સ્વ ભારત ।
માલાકાર ઇવારામે સ્નેહં કુર્વન્પુનઃ પુનઃ ॥ ૫૫-૧૫
- (૮) યશ્ચિત્તમન્વેતિ પરસ્ય રાજન્વીરઃ કવિઃ સ્વામતિપત્ય દૃષ્ટિમ્ ।
નાવં સમુદ્ર ઇવ બાલનેત્રામારુહ્ય ધોરે વ્યસને નિમજ્જેત્ ॥ ૫૬-૪
- ૨ મહાભારતનાં ત્રણ સંસ્કરણો વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- અથવા**
- ૨ મહાભારતનો સાહિત્ય પ્રકાર સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૩ મહાભારતકાર વ્યાસની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪
- અથવા**
- ૩ વિદુરનો ઉપદેશ તમારા શબ્દોમાં લખો. ૧૪
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- (૧) સભાપર્વ - શીર્ષક
- (૨) ધૃતરાષ્ટ્ર-દુર્યોધન સંવાદ
- (૩) ઘૂત પ્રસંગ
- (૪) વ્યાસજીનો પરિચય
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) ધૃતરાષ્ટ્રના મતે વૈભવનું લક્ષણ શું છે ?
- (૨) રાજકારણમાં કોને શત્રુ માનવામાં આવે છે ?
- (૩) શકુનિ ઘૂતથી જીતનાર રથી યોદ્ધો શા માટે છે ?

- (૪) કયો માણસ વર્ષાઋતુમાં સડતા ઘાસની માફક નાશ પામે છે ?
- (૫) ધૃતરાષ્ટ્રે વિદુરને બોલાવી શું આજ્ઞા કરી ?
- (૬) સોનું આપતા પક્ષીને લોભથી મારનાર શું શું ગુમાવે છે ?
- (૭) રામ (પુ.) અને માતૃ (સ્ત્રી)નું ષષ્ઠી બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૮) ગુરુ (પુ.) અને બાલા (સ્ત્રી)નું દ્વિતીયા બહુવચનનું રૂપ આપો.
- (૯) માલા (સ્ત્રી) અને મધુ (ન.પુ.)નું ચતુર્થી એકવચનનું રૂપ આપો.
- (૧૦) ઘેનૂઃ અને હરીન્ રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૧) બાલાયામ્ અને મધુનિ રૂપો ઓળખાવો.
- (૧૨) કવિના અને ઘેન્વા રૂપો ઓળખાવો.